

ZAKON

O SPOLJNOTRGOVINSKOM POSLOVANJU

("Sl. glasnik RS", br. 101/2005)

Deo prvi

OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

- (1) Ovim zakonom uređuje se spoljnotrgovinsko poslovanje, u skladu sa pravilima Svetske trgovinske organizacije i propisima Evropske unije.
- (2) Zakonom se može, u skladu sa pravilima Svetske trgovinske organizacije i propisima Evropske unije, urediti spoljna trgovina pojedinom vrstom robe ili usluga.

Član 2

- (1) Spoljna trgovina je prekogranični promet robe i usluga.
- (2) Direktno ulaganje u inostranstvu, u smislu ovog zakona, je osnivanje preduzeća u inostranstvu, ogranka ili predstavništva u inostranstvu, kupovina udela ili akcija u kapitalu stranog preduzeća, dokapitalizacija stranog preduzeća i svaki drugi oblik ulaganja domaćeg lica u kapital stranog pravnog lica, sa ciljem da se uključi u upravljanje poslovima stranog lica.
- (3) Investicioni radovi u inostranstvu su projektantski, građevinski i zanatski radovi, inženjering poslovi i drugi radovi i usluge na objektima u inostranstvu.

Sloboda spoljne trgovine

Član 3

- (1) Spoljna trgovina slobodna je i bez ograničenja.
- (2) Direktna ulaganja u inostranstvu i izvođenje investicionih radova u inostranstvu slobodni su i bez ograničenja.
- (3) Promet robe koja se nalazi u inostranstvu, kao i pružanje usluga u inostranstvu, u kojima učestvuje domaće lice, slobodni su.

(4) Ograničenje, u smislu ovog zakona, je svako narušavanje slobode spoljne trgovine, a naročito zabrana, količinsko ograničenje, uslov ili dozvola (nenovčano ograničenje), kao i svaki drugi pravni akt ili postupak državnog organa koji ima takav cilj ili posledicu, uključujući i dodatno novčano opterećenje spoljne trgovine (novčano ograničenje), ali ne i uvozne dažbine propisane carinskim propisima.

(5) Sloboda spoljne trgovine, direktnih ulaganja u inostranstvu i izvođenja investicionih radova u inostranstvu može da se ograniči samo pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(6) Pravna lica i preduzetnici, u obavljanju spoljnotrgovinskih poslova iz ovog člana, imaju jednako pravo poslovanja kao i u domaćem pravnom prometu (trgovinska sposobnost).

(7) Fizička lica, u obavljanju spoljnotrgovinskih poslova iz ovog člana, imaju jednaka prava kao i u domaćem pravnom prometu.

(8) Prenos prava svojine na robi koja je pod carinskim nadzorom slobodan je i ne utiče na obavezu plaćanja uvoznih dažbina i druge obaveze koje proizlaze iz carinskih propisa.

(9) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica, u obavljanju spoljnotrgovinskih poslova, slobodni su da svoje odnose urede po svojoj volji, u skladu sa pravom merodavnim za njihov odnos i propisima čija se primena ne može izbeći izborom prava (o zaštiti konkurencije, zaštiti potrošača i dr.).

Dozvoljena ograničenja spoljne trgovine

Član 4

(1) Dozvoljena ograničenja spoljne trgovine propisuju se, primenjuju i tumače u skladu sa pravilima Svetske trgovinske organizacije i propisima Evropske unije.

(2) Pravni akti koji nisu u skladu sa ovim zakonom a koji imaju za cilj ili za posledicu ograničenje slobode spoljne trgovine, odnosno zaštitu domaće robe, usluga ili lica, ništavi su.

(3) Ograničenje spoljne trgovine dozvoljeno je samo ako:

1) je izričito propisano ovim zakonom;

2) je neophodno za postizanje ciljeva ograničenja predviđenih ovim zakonom, i

3) su stepen, obim i trajanje ograničenja srazmerni ciljevima ograničenja, odnosno ako su svedeni na najmanju meru neophodnu za postizanje ciljeva ograničenja dozvoljenih ovim zakonom.

(4) Ograničenja dozvoljena ovim zakonom ne smeju da imaju za cilj ili za posledicu narušavanje konkurencije između učesnika u spoljnoj trgovini.

(5) Nenovčano ograničenje propisuje se ili primenjuje samo ako se novčanim ograničenjem ne može postići cilj ograničenja propisan ovim zakonom.

(6) Ograničenje stupa na snagu po isteku roka koji ne može biti kraći od 30 dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim ako je ovim zakonom drugačije propisano.

(7) Ograničenje se ukida ili se stepen, odnosno obim ograničenja sužava ili se nenovčano ograničenje zamenjuje novčanim, kad prestanu da postoje razlozi za primenu, odnosno kad se promene uslovi.

Nadležnost za ograničenja

Član 5

Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada), na predlog ministarstva nadležnog za ekonomske odnose sa inostranstvom (u daljem tekstu: Ministarstvo), uvodi ograničenja.

Član 6

(1) Vlada određuje robu i usluge koje podležu ograničenjima.

(2) Spisak robe i usluga iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

(3) Ministarstvo, na zahtev zainteresovanog lica, daje informacije o primeni odredaba ovog zakona.

Lica u spoljnoj trgovini

Član 7

(1) Domaće lice, u smislu ovog zakona, je pravno lice koje, u skladu sa propisima Republike Srbije (u daljem tekstu: Republika), ima sedište u Republici, odnosno fizičko lice koje ima prebivalište u Republici.

(2) Strano lice, u smislu ovog zakona, je:

1) pravno lice sa sedištem u inostranstvu;

2) strano fizičko lice, i

3) domaći državljanin sa prebivalištem, odnosno boravištem u inostranstvu dužim od godinu dana.

Tretman najpovlašćenije nacije

Član 8

(1) Tretman najpovlašćenije nacije je primena najpovoljnijih uslova u spoljnoj trgovini u skladu sa članom I Opšteg sporazuma o carinama i trgovini (GATT), sa državom koja uživa takav tretman na osnovu međunarodnog sporazuma ili odluke Vlade.

(2) Najpovoljniji uslovi iz stava 1. ovog člana ne uključuju i uslove koji su odobreni radi olakšavanja pograničnog prometa ili na osnovu sporazuma o slobodnoj trgovini ili carinskoj uniji, kao i na osnovu prelaznih sporazuma o formiranju zone slobodne trgovine ili carinske unije.

Ogranak i predstavništvo stranog lica

Član 9

(1) Ogranak i predstavništvo stranog pravnog lica, odnosno drugog privrednog subjekta (u daljem tekstu: osnivač) upisuje se, na zahtev osnivača, u registar u koji se upisuju pravna lica, odnosno privredna društva, u skladu sa propisima Republike koji uređuju upis u takav registar.

(2) U smislu ovog zakona:

1) ogranak je izdvojen, pravno zavisani organizacioni deo osnivača, koji na teritoriji Republike trajno obavlja delatnosti za koje je osnivač registrovan u zemlji sedišta. Ogranak ne može imati širu poslovnu sposobnost od osnivača, a mora poslovati u skladu sa propisima Republike i ima tretman domaćeg lica;

2) predstavništvo je izdvojen, pravno zavisani organizacioni deo osnivača koji na teritoriji Republike obavlja prethodne i pripremne radnje u vezi sa zaključenjem ugovora i koji ne može da zaključuje ugovore, osim za sopstvene potrebe.

Usluge stranih lica

Član 10

Strana lica na teritoriji Republike pružaju usluge u skladu sa propisima koji uređuju pružanje pojedinih vrsta usluga.

Upravni postupak i upravni spor

Član 11

(1) Na postupak donošenja pojedinačnih upravnih akata, u smislu ovog zakona, primenjuju se odredbe zakona koje uređuju opšti upravni postupak, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(2) Protiv odluke iz stava 1. ovog člana može da se pokrene upravni spor.

Tajnost podataka

Član 12

(1) Podaci pribavljeni u skladu sa ovim zakonom smatraju se službenom tajnom.

(2) Podaci iz stava 1. ovog člana ne mogu da se objavljuju niti saopštavaju trećim licima bez izričite pismene saglasnosti lica na koje se odnose, osim kad je nadležni organ obavezan da to učini, u skladu sa zakonom.

Administrativne naknade

Član 13

(1) Vlada, na predlog Ministarstva, može da propiše administrativnu naknadu za administrativne usluge koje organi, odnosno lica kojima su zakonom poverena javna ovlašćenja, pružaju licima u spoljnoj trgovini, samo ako je to neophodno radi naknade troškova za stvarno pružene administrativne usluge.

(2) Iznos administrativne naknade iz stava 1. ovog člana ne može da:

1) bude viši od stvarnih troškova za pružene usluge;

2) predstavlja posrednu zaštitu domaćih lica, robe ili usluga.

(3) Sredstva naplaćena u skladu sa odredbama ovog člana prihod su budžeta Republike.

Deo drugi

SPOLJNA TRGOVINA ROBOM

Glava I

IZVOZ I UVOZ

Pojam

Član 14

(1) Izvoz robe je iznošenje, slanje, odnosno isporuka robe sa teritorije Republike na teritoriju druge države, u skladu sa carinskim propisima Republike.

(2) Uvoz robe je unošenje, dopremanje, odnosno isporuka robe sa teritorije druge države na teritoriju Republike, u skladu sa carinskim propisima Republike.

Nacionalni tretman

Član 15

(1) Na strana lica koja na teritoriju Republike uvoze, odnosno koja sa teritorije Republike izvoze robu, primenjuju se propisi koji se primenjuju na domaća lica.

(2) Na uvezenu robu primenjuju se propisi koji se primenjuju na domaću robu, osim propisa kojima se utvrđuje domaće poreklo robe.

(3) Domaća roba, u smislu stava 2. ovog člana, jeste roba poreklom iz Republike, u smislu propisa o poreklu robe.

Glava II

KOLIČINSKA OGRANIČENJA I DOZVOLE

1. Količinska ograničenja

Pojam

Član 16

(1) Količinsko ograničenje je najveći ukupan obim pojedine robe, određen po vrednosti ili po količini, koji može da se uveze ili izveze u određenom roku, uključujući i zabranu uvoza ili izvoza.

(2) Količinsko ograničenje se raspodeljuje na kvote.

(3) Kvota je udeo u količinskom ograničenju dodeljen određenom licu ili grupi lica.

Uslovi za propisivanje

Član 17

(1) Količinsko ograničenje izvoza može da se uvede samo:

1) u slučaju kritične nestašice bitne robe ili potrebe za otklanjanjem posledica takve nestašice, ili

2) radi zaštite neobnovljivih prirodnih bogatstava, ako se ograničavanje izvoza primenjuje uporedo sa ograničavanjem domaće proizvodnje ili potrošnje.

(2) Količinsko ograničenje uvoza može da se uvede kao mera zaštite:

- 1) od prekomernog uvoza, u skladu sa čl. 55. do 64. ovog zakona, ili
- 2) platnog bilansa, u skladu sa čl. 65. i 66. ovog zakona.

Raspodela kvota

Član 18

(1) Ministarstvo, na osnovu javnog poziva za podnošenje zahteva za dodelu kvota, dodeljuje kvote pojedinim licima, u skladu sa uslovima koji uključuju naročito:

- 1) ekonomski opravdanu količinu robe obuhvaćenu kvotom;
- 2) stepen iskorišćenosti ranije dodeljenih kvota, i
- 3) mogućnost dodele kvote licima kojima ranije nisu dodeljivane kvote.

(2) Kvote se dodeljuju prema redosledu prijema zahteva za dodelu kvota, u roku koji ne može da bude duži od 15 dana od dana kada je podnosilac zahteva podneo propisanu dokumentaciju.

(3) Odluka o dodeli kvote sadrži uslove pod kojima se kvota dodeljuje, kao i rok u kome se kvota može iskoristiti, koji ne može biti duži od šest meseci i način obaveštavanja Ministarstva o korišćenju kvote.

(4) Broj isporuka tokom roka u kome se kvota može iskoristiti nije ograničen.

(5) Ako lice ne koristi kvotu u skladu sa uslovima iz stava 3. ovog člana, Ministarstvo može da:

- 1) stavi van snage odluku o dodeli kvote, i
- 2) dodeli kvotu narednom licu koje se prema redosledu prijema zahteva odazvalo javnom pozivu, a kome kvota nije dodeljena.

(6) Vlada može da propiše bliže uslove za raspodelu kvota.

Isključivo pravo

Član 19

(1) Dodeljena kvota je neprenosiva.

(2) Lice kome kvota nije dodeljena ne može da koristi kvotu koja je dodeljena drugom licu.

2. Dozvole

Pojam

Član 20

Dozvola je isprava koja se izdaje, na zahtev podnosioca, za uvoz, tranzit ili izvoz pojedine robe.

Dozvola za uvoz

Član 21

Dozvola za uvoz robe može da se uvede samo radi:

- 1) zaštite javnog morala;
- 2) zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka;
- 3) zaštite nacionalne bezbednosti;
- 4) zaštite životne sredine i prirodnih bogatstava, ili
- 5) primene posebnih pravila trgovine zlatom i srebrom.

Dozvola za tranzit

Član 22

Dozvola za tranzit robe može da se uvede samo radi:

- 1) zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka;
- 2) zaštite nacionalne bezbednosti, ili
- 3) zaštite životne sredine.

Dozvola za izvoz

Član 23

Dozvola za izvoz robe može da se uvede samo radi:

- 1) zaštite umetničkog, istorijskog i arheološkog blaga;
- 2) zaštite prirodnih retkosti i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta;
- 3) zaštite nacionalne bezbednosti;
- 4) zaštite neobnovljivih prirodnih bogatstava, ili
- 5) primene posebnih pravila trgovine zlatom i srebrom.

Postupak izdavanja dozvole

Član 24

(1) Zahtev za izdavanje dozvole podnosi se Ministarstvu.

(2) Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

1) izvod iz registra, odnosno izvod o registrovanom podatku ako podnosilac podleže obavezi registracije, i

2) dokazi o ispunjenju propisanih uslova za dobijanje dozvole.

(3) Zahtev za izdavanje dozvole ne može da bude odbijen zbog nebitnih nedostataka u dokumentaciji koji ne utiču na osnovne podatke sadržane u zahtevu.

(4) Vlada može da propiše bliže uslove za postupak izdavanja dozvola, u skladu sa pravilima Svetske trgovinske organizacije i propisima Evropske unije.

Nadležnost za izdavanje dozvole

Član 25

(1) Ministarstvo odlučuje o zahtevu za izdavanje dozvole.

(2) Ministarstvo, ako je potrebno, pribavlja mišljenje drugih organa, organizacija, ustanova i udruženja, koji su dužni da dostave mišljenje u roku koji odredi Ministarstvo.

(3) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana:

1) ministarstvo nadležno za zaštitu zdravlja ljudi odlučuje o zahtevu za izdavanje dozvole za uvoz ili izvoz opojnih droga, medicinskih sredstava i lekova;

2) ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine odlučuje o zahtevu za izdavanje dozvole za uvoz ili izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač, ugroženih i zaštićenih vrsta divlje flore i faune, dozvole za uvoz, izvoz ili tranzit opasnih materija, otpada i izvora jonizujućih zračenja;

3) ministarstvo nadležno za zaštitu zdravlja biljaka i životinja odlučuje o zahtevu za izdavanje dozvole za uvoz životinja, robe biljnog i životinjskog porekla, kao i robe koja može biti prenosilac štetočina ili bolesti na ljude, životinje ili biljke;

4) ministarstvo nadležno za poslove kulture odlučuje o zahtevu za izdavanje dozvole za izvoz predmeta od umetničkog, istorijskog i arheološkog značaja.

(4) Odluka o zahtevu za izdavanje dozvole donosi se prema redosledu prijema zahteva, u roku koji ne može da bude duži od 15 dana od dana kada je podnosilac zahteva podneo propisanu dokumentaciju.

(5) Izuzetno od odredbe stava 4. ovog člana, dozvola za uvoz i izvoz otpada izdaje se u roku koji ne može da bude duži od 60 dana od dana kada je podnosilac zahteva podneo propisanu dokumentaciju.

Sadržina dozvole

Član 26

(1) Dozvola sadrži izreku i obrazloženje i izdaje se za jednu ili više vrsta robe.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana:

1) za robu biljnog i životinjskog porekla, biljke i životinje i drugu robu koja može da bude prenosilac bolesti ili štetočina koje mogu da ugroze život i zdravlje ljudi, biljaka i životinja, dozvola se izdaje samo za jednu vrstu robe;

2) za robu umetničkog, istorijskog i arheološkog značaja, dozvola se izdaje za svaki pojedini predmet; ako više predmeta čini jedinstvenu pošiljku, može da se izda jedna dozvola u kojoj je svaki od predmeta naveden i opisan.

Rok važenja dozvole

Član 27

(1) Dozvola važi najduže šest meseci od dana izdavanja.

(2) Broj isporuka tokom važenja dozvole nije ograničen.

Odbijanje zahteva za izdavanje dozvole

Član 28

Odluka kojom se odbija zahtev za izdavanje dozvole sadrži obrazloženje i donosi se u pismenoj formi, u roku iz st. 4. i 5. člana 25. ovog zakona.

Stavljanje dozvole van snage

Član 29

(1) Nadležno ministarstvo može dozvolu da stavi van snage:

- 1) ako se, u skladu sa zakonom, posle izdavanja dozvole ne može obaviti izvoz, uvoz ili tranzit robe za koju je dozvola izdata;
- 2) ako lice kome je dozvola izdata prekrši uslove ili rokove pod kojima je dozvola izdata;
- 3) ako su prilikom izdavanja dozvole prekršene odredbe ovog zakona ili drugih propisa, ili
- 4) ako je odluka o izdavanju dozvole doneta na osnovu netačnih podataka.

(2) Ukoliko nastupe okolnosti iz stava 1. tačka 2. ovog člana, licu kome je oduzeta dozvola ne mogu se izdavati nove dozvole u naredne tri godine od dana stavljanja dozvole van snage.

(3) U slučaju iz stava 1. tačka 1. ovog člana, dozvola ne može da se stavi van snage za plaćenu količinu robe koja nije isporučena, osim ako se izvoz, uvoz ili tranzit te robe ne može obaviti u slučaju vanrednih okolnosti.

(4) Vanredne okolnosti iz stava 3. ovog člana su naročito pojava štetočina, bolesti životinja i biljaka u Republici, odnosno u državi izvoza poljoprivredne robe, čiji izvoz, odnosno uvoz za posledicu ima neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi, životinja i biljaka.

Praćenje izdatih dozvola

Član 30

(1) Nadležno ministarstvo vodi evidenciju o izdatim dozvolama i prati ostvarivanje uslova i rokova propisanih u izdatim dozvolama.

(2) Vlada može da propiše bliže uslove za vođenje evidencije iz stava 1. ovog člana.

Glava III

POSEBNI USLOVI

Posebna nadležnost

Član 31

(1) Ako je ugovorom, domaćim ili stranim propisom ili međunarodnim ugovorom, predviđeno da robu prilikom izvoza, uvoza ili tranzita prate isprave za čije izdavanje, odnosno overu, nije propisana nadležnost, te isprave izdaje, odnosno overava organ, odnosno drugo lice koje, na predlog Ministarstva, ovlasti Vlada.

(2) Vlada, na predlog Ministarstva, može da propiše način izdavanja i overe isprava iz stava 1. ovog člana.

Sanitarni, veterinarski i fitosanitarni uslovi

Član 32

Izvoz, uvoz i tranzit robe podleže ispunjenju sanitarnih, veterinarskih i fitosanitarnih uslova, ako je to propisano zakonom.

Tehnički propisi, standardi i propisi za stavljanje robe u promet

Član 33

(1) Roba koja se uvozi mora da zadovolji tehničke propise i propise za stavljanje u promet koji se primenjuju u Republici.

(2) Usaglašenost sa standardima nije uslov za uvoz robe.

(3) Roba koja nije predmet pravnog prometa u Republici ne može da se uvozi ili izvozi.

(4) Tehnički propis, u smislu ovog zakona, utvrđuje obavezne kriterijume za stavljanje robe u promet, u cilju zaštite bezbednosti, života, zdravlja i sigurnosti ljudi, biljaka i životinja, kao i zaštite životne sredine. Tehnički propisi primenjuju se bez obzira na poreklo robe i obuhvataju osobine, tehničke specifikacije, terminologiju, simbole, pakovanje, označavanje, kao i proces ili metod proizvodnje robe.

(5) Standard, u smislu ovog zakona, utvrđuje svojstva robe koja nisu obavezna za stavljanje robe u promet.

Deo treći

MERE ZAŠTITE

Vrste

Član 34

(1) Vlada može da uvede mere zaštite, i to:

- 1) antidampinške mere;
- 2) kompenzatorne mere;
- 3) mere za zaštitu od prekomernog uvoza;
- 4) mere za zaštitu ravnoteže platnog bilansa.

(2) Antidampinška, odnosno kompenzatorna mera, u smislu ovog zakona, je antidampinška, odnosno kompenzatorna dažbina i svaka druga mera u skladu sa Sporazumom o primeni Člana VI Opšteg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) i Sporazumom Svetske trgovinske organizacije o subvencijama i kompenzatornim merama (*Agreement on Subsidies and Countervailing Measures*).

(3) Vlada može da propiše bliže uslove za primenu mera zaštite, u skladu sa pravilima Svetske trgovinske organizacije i propisima Evropske unije.

1. ANTIDAMPINŠKE I KOMPENZATORNE DAŽBINE

1) Antidampinške dažbine

Pojam

Član 35

(1) Antidampinška dažbina je posebna dažbina na uvoz robe koja se uvodi radi otklanjanja posledica doppinga.

(2) Damping, u smislu ovog zakona, je uvoz robe u Republiku po ceni nižoj od normalne vrednosti te robe, koji:

- 1) izaziva ili pretila da izazove znatnu štetu postojećoj domaćoj proizvodnji, ili
- 2) znatno usporava stvaranje domaće proizvodnje.

(3) U smislu ovog zakona:

1) "normalna vrednost" je cena iste ili slične robe na tržištu države iz koje se izvozi, koja je određena u uobičajenom toku trgovine u toj državi i koja uključuje proizvodne, administrativne, prodajne i opšte troškove;

2) "domaća proizvodnja" je ukupna zajednička proizvodnja domaćih proizvođača iste ili slične robe, koja predstavlja pretežni deo ukupne domaće proizvodnje te robe;

3) "slična roba" je roba koja nije u potpunosti ista ali čija su svojstva bitno slična svojstvima robe koja je predmet uvoza, odnosno roba koja je prema svojstvima u bitnoj meri zamenjiva sa robom koja je predmet uvoza.

(4) Ako se roba iz stava 2. ovog člana ne prodaje na tržištu države iz koje se izvozi, normalna vrednost određuje se upoređivanjem sa:

1) cenom takve robe koja se na istom stepenu proizvodnje ili prodaje, u približno istom vremenskom periodu, izvozi u treću državu čiji tržišni uslovi su uporedivi sa tržišnim uslovima u Republici, ili

2) proizvodnom cenom takve robe u zemlji porekla, ako je takva cena reprezentativna, uvećanom za razuman iznos uobičajenih administrativnih, prodajnih i opštih troškova i profita.

(5) Prilikom utvrđivanja postojanja dampainga i određivanja normalne vrednosti, uzimaju se u obzir sve razlike u uslovima prodaje, uključujući i sve razlike koje utiču na strukturu cena.

Stopa antidampinške dažbine

Član 36

(1) Stopa antidampinške dažbine uvodi se u visini koja je potrebna da se otkloni šteta ali koja ne može da bude viša od dampinške marže.

(2) Dampinška marža je razlika između normalne vrednosti robe i cene po kojoj se ta roba izvozi u Republiku.

2) Kompenzatorne dažbine

Pojam

Član 37

(1) Kompenzatorna dažbina je posebna dažbina na uvoz robe koja se uvodi radi otklanjanja posledica subvencije koju država porekla, odnosno izvoza robe, posredno ili neposredno odobrava za proizvodnju ili za izvoz te robe u Republiku.

(2) Subvencija, u smislu ovog zakona, je poseban, posredan ili neposredan, finansijski doprinos države porekla, odnosno izvoza robe, u korist lica koje proizvodi ili posredno ili neposredno izvozi tu robu u Republiku.

(3) Finansijski doprinos iz stava 2. ovog člana je naročito:

1) neposredni prenos državnih sredstava (donacije, zajmovi, uvećanje akcijskog kapitala i sl.) ili neposredno preuzimanje obaveza (preuzimanje dugova, davanje garancije za zajmove i sl.);

2) odricanje države od dospelog javnog prihoda ili nenaplaćivanje takvog prihoda (carina, porez, poreski podsticaji i sl.);

3) državni doprinos fondovima za unapređivanje izvoza;

4) proizvodnja ili nabavka robe ili pružanje usluga, od strane države, osim za potrebe opšte infrastrukture (izgradnja puteva, gasifikacija i dr.);

5) poveravanje ili nalog drugim licima da izvrše neku od radnji iz tač. 1. do 4. ovog stava;

6) podsticaj uslovljen izvoznim uspehom ili korišćenjem domaće umesto uvozne robe u proizvodnji.

(4) Finansijski doprinos iz stava 2. ovog člana smatra se posebnim ako se odobrava:

1) samo pojedinom licu ili grupi lica, uključujući i finansijski doprinos koji se odobrava samo pojedinom licu ili grupi lica na osnovu geografskog položaja tih lica, ali ne i doprinos koji se automatski odobrava svim licima iz stava 2. ovog člana, na osnovu zakonom propisanih kriterijuma;

2) samo određenom broju lica na osnovu zakonom propisanih kriterijuma, ili

3) u najvećoj meri samo određenom broju lica na osnovu zakonom propisanih kriterijuma (u praksi).

(5) Oslobođanje robe namenjene izvozu od poreza kome podleže takva roba kada je namenjena domaćem tržištu ili povraćaj tog poreza, nije subvencija u smislu ovog zakona.

Stopa kompenzatorne dažbine

Član 38

Stopa kompenzatorne dažbine utvrđuje se u visini koja je potrebna da se otklone posledice uvoza predmetne robe ali ne može da bude viša od punog iznosa subvencije.

3) Uslovi i nadležnost za uvođenje antidampinških i kompenzatornih dažbina

Član 39

(1) Vlada može da uvede obavezu plaćanja antidampinške, odnosno kompenzatorne dažbine ako je, nakon postupka ispitivanja sprovedenog u skladu sa ovim zakonom, na osnovu dokaza utvrđeno da postoji:

- 1) damping ili subvencija,
- 2) znatna šteta naneta domaćoj proizvodnji ili opasnost da dođe do takve štete, i
- 3) uzročna veza između dampinga ili subvencije na jednoj strani, i znatne štete ili opasnosti da dođe do znatne štete, na drugoj strani.

(2) Znatna šteta ili opasnost da dođe do takve štete, u smislu stava 1. tačka 2. ovog člana:

1) postoji ako je uvoz predmetne robe doveo, odnosno ako može da dovede, do stvarnog ili mogućeg pada domaće proizvodnje, pada prodaje domaće robe, udela na tržištu, profita, produktivnosti, prihoda od investicija, iskorišćenosti kapaciteta, stvarnog ili mogućeg uticaja na promet, do pada zaliha, zaposlenosti, zarade, privrednog rasta, kao i do pada mogućnosti pribavljanja kapitala ili investicija;

2) utvrđuje se na osnovu svih ekonomskih činilaca, a naročito na osnovu smanjenja ili mogućeg smanjenja količine prodane robe, dobiti, udela na tržištu, produktivnosti, isplativosti ulaganja, iskorišćenosti proizvodnih kapaciteta, protoka novca, ulaganja, zaposlenosti, privrednog rasta, finansijske sposobnosti, cena, kao uvećavanja dampinške marže.

(3) Uzročna veza iz stava 1. tačka 3. ovog člana postoji naročito ako:

1) je uvoz robe koja je predmet dampinga ili subvencije znatno povećan u odnosu na prosečan uvoz u periodu od tri godine koji prethodi periodu u kome se obavlja uvoz robe koja je predmet dampinga ili subvencije, odnosno za period za koji postoje podaci, i

2) su cene takve uvozne robe znatno niže od cena slične domaće robe i kada je takav uvoz uticao na smanjenje cena slične domaće robe u značajnoj meri, odnosno kada je sprečio povećanje cena domaće robe do koga bi inače došlo.

(4) Ako se u postupku ispitivanja utvrdi da znatna šteta nastaje i zbog drugih uzroka, a ne isključivo zbog dampinškog, odnosno subvencionisanog uvoza, šteta nastala iz drugih uzroka ne može da bude osnov za uvođenje kompenzatornih, odnosno antidampinških dažbina.

(5) Drugi uzroci iz stava 4. ovog člana uključuju naročito:

- 1) količinu i cenu uvezene robe koja nije predmet subvencije ili dampinga;
- 2) smanjenje tražnje ili promene u oblicima potrošnje;

3) narušavanje konkurencije između domaćih i stranih proizvođača;

4) razvoj tehnologije proizvođača uvezene robe;

5) izvozni učinak i produktivnost domaće proizvodnje.

(6) Ako je uvoz određene vrste robe iz više država istovremeno predmet postupka ispitivanja, mogu da se procene kumulativni efekti takvog uvoza ako se utvrdi da je:

1) dampinška marža, odnosno finansijski doprinos, iz svake pojedine države, manji od dva procenta u odnosu na izvoznju cenu robe;

2) udeo uvoza iz svake pojedine države veći od tri procenta u odnosu na ukupan uvoz iste ili slične robe u Republiku ili ako je ukupan udeo uvoza te robe iz tih država veći od sedam procenata u odnosu na ukupan uvoz iste ili slične robe u Republiku, i

3) procena kumulativnog efekta takvog uvoza primerena uslovima konkurencije između proizvođača iste ili slične uvezene robe i uslovima konkurencije između proizvođača iste ili slične uvezene robe i domaće robe.

4) Postupak ispitivanja

Pokretanje postupka ispitivanja

Član 40

(1) Ministarstvo sprovodi postupak ispitivanja:

1) po službenoj dužnosti, ako postoje dokazi o dampinškom, odnosno subvencionisanom uvozu, uzročnoj vezi i šteti, ili

2) na osnovu pismenog zahteva podnetog od strane domaćih proizvođača, odnosno lica koje su oni ovlastili za podnošenje zahteva.

(2) Smatra se da su zahtev podneli domaći proizvođači ako:

1) zahtev podnesu oni ili lice koje su oni ovlastili ili zahtev podrže domaći proizvođači čija ukupna zajednička domaća proizvodnja predstavlja više od 25% ukupne domaće proizvodnje iste ili slične robe, i

2) ukupna zajednička domaća proizvodnja proizvođača iz tačke 1. ovog stava predstavlja više od 50% proizvodnje domaćih proizvođača robe koja je predmet ispitivanja, koji podnose zahtev, podržavaju zahtev i suprotstavljaju se zahtevu.

(3) Domaći proizvođači vrste robe koja je predmet ispitivanja, koji su lica povezana sa licima koja u Republiku uvoze ili izvoze subvencionisanu ili dampinšku robu, odnosno

lica koja su istovremeno proizvođači i uvoznici takve robe, ne smatraju se domaćim proizvođačima u smislu tačke 2. stava 1. ovog člana.

(4) Domaći proizvođači koji su lica povezana sa licima koja u Republiku uvoze ili izvoze subvencionisanu, odnosno dampinšku robu, u smislu stava 3. ovog člana su domaći proizvođači koji:

1) posredno ili neposredno imaju kontrolu nad licima koja u Republiku uvoze ili izvoze subvencionisanu, odnosno dampinšku robu;

2) su pod posrednom ili neposrednom kontrolom lica koja u Republiku uvoze ili izvoze subvencionisanu, odnosno dampinšku robu;

3) su pod posrednom ili neposrednom kontrolom trećeg lica koje istovremeno ima kontrolu nad licima koja u Republiku uvoze ili izvoze subvencionisanu, odnosno dampinšku robu, ili

4) zajednički sa licima koja u Republiku uvoze ili u Republiku izvoze subvencionisanu, odnosno dampinšku robu, imaju posrednu ili neposrednu kontrolu nad trećim licem, ako postoji osnovana sumnja da veza može da prouzrokuje ponašanje drugačije od ponašanja nepovezanih domaćih proizvođača.

(5) Uz zahtev za pokretanje postupka ispitivanja podnosilac dostavlja potrebne dokaze i podatke, a naročito:

1) podatke o podnosiocu zahteva i o njegovom udelu u ukupnoj proizvodnji domaćih proizvođača. Uz zahtev podnet u ime domaćih proizvođača prilaže se i spisak svih poznatih domaćih proizvođača robe za koju se traži pokretanje postupka, kao i podaci o količini i vrednosti domaće proizvodnje iste ili slične robe;

2) podatke o robi za koju se traži pokretanje postupka ispitivanja;

3) podatke o državi ili državama porekla ili izvoza, o svakom poznatom licu koje u Republiku uvozi, odnosno izvozi ili u inostranstvu proizvodi predmetnu robu;

4) podatke o cenama takve robe, a naročito o cenama u državi porekla ili izvoza;

5) podatke o promeni količine robe za koju se traži pokretanje postupka, posledicama uvoza takve robe na cene sličnih proizvoda na domaćem tržištu i uticaj takvog uvoza na domaće proizvođače;

6) dokaze o dampingu, odnosno subvenciji;

7) dokaze o uzročnoj vezi, i

8) dokaze o šteti.

Prethodni postupak

Član 41

(1) Ministarstvo obaveštava Vladu o podnetom zahtevu, odnosno o postojanju dokaza o dampinškom ili subvencionisanom uvozu, uzročnoj vezi i šteti.

(2) Vlada o podnetom zahtevu, odnosno o postojanju dokaza o uvozu dampinške ili subvencionisane robe, uzročnoj vezi i šteti, obaveštava vladu države iz koje se izvozi predmetna roba, kao i zainteresovana domaća i strana lica.

(3) Vlada, u slučaju uvoza subvencionisane robe, obavlja konsultacije sa vladom države iz koje se izvozi predmetna roba, pre započinjanja postupka ispitivanja, sa ciljem da utvrdi spremnost za izmenu politike subvencionisanja.

(4) Ministarstvo ispituje podneti zahtev, odnosno dokaze o uvozu dampinške ili subvencionisane robe, uzročnoj vezi i šteti i obaveštava Vladu o potrebi pokretanja postupka ispitivanja.

(5) Vlada, po okončanju prethodnog postupka, odlučuje o pokretanju postupka ispitivanja.

Postupak ispitivanja

Član 42

(1) Ministarstvo, na osnovu odluke Vlade iz stava 5. člana 41. ovog zakona, pokreće postupak ispitivanja.

(2) Ministarstvo, ako je potrebno, u postupku ispitivanja pribavlja mišljenja drugih organa, organizacija, udruženja i ustanova.

Član 43

(1) Zainteresovana lica, uključujući naročito lica koja predmetnu robu koriste u proizvodnji, kao i reprezentativne organizacije potrošača, mogu da učestvuju u postupku ispitivanja u cilju zaštite svojih interesa.

(2) Zainteresovanom licu se, na njegov zahtev:

1) dostavlja primerak podnetog zahteva, sa svim dopunama;

2) omogućava uvid u dokaze i informacije koje su pribavljene u postupku ispitivanja.

Član 44

Ministarstvo, radi provere prikupljenih podataka ili pribavljanja novih, može da saraduje sa stranim organima, ustanovama, udruženjima i licima.

Član 45

(1) Ministarstvo, pre donošenja odluke o postojanju dampainga, odnosno subvencije, obaveštava strane u postupku i zainteresovana lica o bitnim činjenicama i poziva ih da se izjasne u roku od 30 dana od dana kada je poziv dostavljen.

(2) Ministarstvo, po isteku roka iz stava 1. ovog člana, donosi odluku o postojanju dampainga, odnosno subvencije.

Član 46

(1) Lice koje na teritoriju Republike izvozi dampinšku, odnosno subvencionisanu robu, može u toku postupka ispitivanja da ponudi, odnosno prihvati obavezu da poveća cenu robe koja je predmet postupka ispitivanja u iznosu koji je potreban da se šteta otkloni.

(2) Ministarstvo ne može da zahteva povećanje cene u iznosu većem od iznosa dampinške marže, odnosno subvencije.

(3) Ministarstvo, ako utvrdi da su povećanjem cene otklonjene buduće posledice dampainga ili subvencije, može da prekine ili obustavi postupak ispitivanja, po službenoj dužnosti ili na zahtev lica iz stava 1. ovog člana.

(4) Odluka kojom Ministarstvo odbija zahtev da prekine ili obustavi postupak ispitivanja donosi se naročito kada veliki broj lica u Republiku uvozi, odnosno u Republiku izvozi predmetnu robu i mora da bude obrazložena.

(5) Protiv odluke iz stava 3. ovog člana može da se izjavi žalba Vladi.

Član 47

(1) Postupak ispitivanja prekinut u skladu sa članom 46. stav 3. ovog zakona, može da se nastavi:

- 1) na zahtev lica koje je prihvatilo obavezu povećanja cene;
- 2) na zahtev države iz koje se izvozi subvencionisana roba, ili
- 3) po službenoj dužnosti.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, ako se utvrdi da ne postoji dampaing ili subvencija koji prouzrokuju znatnu štetu, preuzeta obaveza povećanja cene prestaje, osim ako je utvrđeno da dampaing ili subvencija ne postoji usled preuzete obaveze povećanja cene.

(3) Ako se po okončanom postupku ispitivanja utvrdi da postoji damping, odnosno subvencija, koji prouzrokuju znatnu štetu, primenjuje se preuzeta obaveza povećanja cene.

(4) U slučaju iz stava 3. ovog člana, odluka o uvođenju antidampinške, odnosno kompenzatorne dažbine, ne primenjuje se na robu lica koje je prihvatilo obavezu povećanja cene.

Član 48

(1) Ministarstvo prati primenu obaveze povećanja cene.

(2) Lice koje je prihvatilo obavezu povećanja cene dužno je da Ministarstvu omogući proveru podataka o ispunjavanju obaveze povećanja cene.

Privremene mere

Član 49

(1) Vlada, na predlog Ministarstva, ako utvrdi da postoji kršenje preuzete obaveze povećanja cene, može da uvede privremene mere.

(2) Vlada može da uvede privremene mere po isteku roka od 60 dana od dana pokretanja postupka ispitivanja, ako:

1) utvrdi da je verovatno postojanje dampa, odnosno subvencije i prouzrokovane štete;

2) utvrdi da zbog odlaganja primene antidampinških, odnosno kompenzatornih dažbina, mogu nastupiti teško otklonjive štetne posledice, i

3) stranama u postupku i zainteresovanim licima omogući učešće u postupku, u cilju zaštite svojih interesa.

(3) Privremene mere iz st. 1. i 2. ovog člana su:

1) polaganje jemstva u iznosu jednakom privremeno utvrđenoj antidampinškoj ili kompenzatornoj dažbini obračunatoj za period u skladu sa stavom 5. ovog člana, ili

2) privremena antidampinška, odnosno kompenzatorna dažbina, ako Ministarstvo utvrdi da polaganje jemstva ne obezbeđuje dovoljnu garanciju.

(4) Odluka o uvođenju privremenih mera objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i ne može stupiti na snagu pre isteka roka od osam dana od dana objavljivanja.

(5) Privremene mere ostaju na snazi najduže šest meseci od dana stupanja na snagu odluke o uvođenju privremene antidampinške dažbine, odnosno četiri meseca od dana stupanja na snagu odluke o uvođenju privremene kompenzatorne dažbine.

Član 50

(1) Ako je konačan iznos antidampinške ili kompenzatorne dažbine veći od plaćenog, odnosno položenog iznosa u skladu sa odlukom o uvođenju privremene mere, neće se naplatiti razlika.

(2) Ako se po okončanju postupka ispitivanja ne utvrdi postojanje dampainga ili subvencije, odnosno ako je konačan iznos antidampinške ili kompenzatorne dažbine manji od iznosa plaćenog u skladu sa privremenom merom, plaćeni iznos, odnosno razlika, vraća se bez odlaganja.

Član 51

(1) Lice koje tokom perioda na koji se odnosi postupak ispitivanja nije na teritoriju Republike uvozilo, odnosno izvozilo robu koja podleže antidampinškoj dažbini, a koje nije povezano lice sa licima koja na teritoriju Republike uvoze, odnosno izvoze robu koja podleže ovoj meri, ili sa proizvođačima te robe, može da zahteva od Ministarstva da bez odlaganja razmotri opravdanost primene antidampinške dažbine na robu koju uvozi, odnosno izvozi, kao i da utvrdi odgovarajuću antidampinšku dažbinu na robu tog lica, odnosno da izuzme robu tog lica od obaveze plaćanja antidampinške dažbine.

(2) Lice čija roba podleže kompenzatornoj dažbini ali koje nije učestvovalo u postupku ispitivanja, osim zbog odbijanja saradnje, može da zahteva od Ministarstva da bez odlaganja utvrdi posebnu kompenzatornu dažbinu na robu koju uvozi, odnosno izvozi.

(3) Do donošenja odluke po zahtevu iz st. 1. i 2. ovog člana:

1) na uvoz robe podnosioca zahteva ne primenjuju se antidampinške, odnosno kompenzatorne dažbine;

2) Ministarstvo može da zahteva polaganje jemstva radi obezbeđenja naplate antidampinške, odnosno kompenzatorne dažbine.

Okončanje postupka ispitivanja

Član 52

Postupak ispitivanja okončava se najkasnije u roku od 12 meseci od dana pokretanja.

Odluka

Član 53

- (1) Ministarstvo, po okončanju postupka ispitivanja, obaveštava Vladu o postojanju dampainga, odnosno subvencije.
- (2) Obaveštenje iz stava 1. ovog člana objavljuje se, bez odlaganja, u "Službenom glasniku Republike Srbije".
- (3) Vlada odlučuje o uvođenju antidampinške, odnosno kompenzatorne dažbine, najkasnije u roku od 45 dana od dana objavljivanja obaveštenja iz stava 1. ovog člana.
- (4) Odluka iz stava 3. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Primena mera

Član 54

- (1) Ministarstvo, tokom primene antidampinških, odnosno kompenzatornih dažbina, ispituje potrebu za daljom primenom antidampinške, odnosno kompenzatorne dažbine, u skladu sa odredbama ovog zakona koje uređuju postupak ispitivanja.
- (2) Vlada, na predlog Ministarstva, ukida antidampinšku, odnosno kompenzatornu dažbinu, ako utvrdi da su prestali razlozi koji su doveli do uvođenja antidampinške, odnosno kompenzatorne dažbine.
- (3) Antidampinška, odnosno kompenzatorna dažbina, kao i obaveza povećanja cene iz člana 46. ovog zakona, primenjena u skladu sa članom 47. st. 3. i 4. ovog zakona, ostaje na snazi koliko je potrebno da se otkloni šteta, a najduže pet godina:
  - 1) od dana uvođenja antidampinške, odnosno kompenzatorne dažbine, uključujući i period primene privremene mere, ili
  - 2) ako je u skladu sa stavom 1. ovog člana odlučeno da se antidampinška, odnosno kompenzatorna dažbina primenjuje od dana donošenja poslednje takve odluke.
- (4) Ministarstvo može da produži rok iz stava 3. ovog člana ako:
  - 1) postupak iz stava 1. ovog člana pokrenut pre isticanja roka iz stava 3. ovog člana nije okončan, i
  - 2) postoji osnovana sumnja o daljem postojanju dampainga, odnosno subvencije, i štete.
- (5) U slučaju iz stava 1. člana 49. ovog zakona, antidampinška, odnosno kompenzatorna dažbina može da se primeni i na robu uvezenu u periodu od 90 dana pre stupanja na snagu odluke o uvođenju privremenih mera ali ne i na robu koja je u tom periodu uvezena u skladu sa prihvaćenom obavezom povećanja cene.

2. MERE ZAŠTITE OD PREKOMERNOG UVOZA

Vrste

Član 55

Mere zaštite od prekomernog uvoza su:

- 1) količinsko ograničenje uvoza određene robe, ili
- 2) uvođenje dodatne uvozne dažbine na uvoz određene robe.

Uslovi

Član 56

(1) Vlada, na predlog Ministarstva koji je donet po okončanju postupka ispitivanja, može da uvede mere zaštite od prekomernog uvoza (u daljem tekstu: mere zaštite), u cilju otklanjanja ozbiljne štete ili opasnosti od ozbiljne štete, ako utvrdi da:

- 1) je uvoz određene robe u odnosu na domaću proizvodnju iste, slične ili neposredno konkurentske robe povećan;
- 2) uvoz određene robe nanosi ili prei da nanese ozbiljnu štetu domaćoj proizvodnji iste, slične ili neposredno konkurentske robe, i
- 3) je povećan uvoz neposredan uzrok ozbiljne štete ili opasnosti od ozbiljne štete, pri čemu se šteta prouzrokovana drugim uzrocima ne uzima u obzir.

(2) U smislu stava 1. ovog člana:

1) "ozbiljna šteta" je značajno i sveobuhvatno slabljenje položaja domaće proizvodnje, što se utvrđuje naročito na osnovu:

- povećanja uvoza predmetne robe;
- udela povećanog uvoza na tržištu Republike, ili
- umanjenja prodaje, proizvodnje, produktivnosti, iskorišćenosti kapaciteta, zarade ili zaposlenosti kod domaćih proizvođača predmetne robe;

2) "opasnost od ozbiljne štete" je ozbiljna šteta čije nastupanje na osnovu utvrđenih činjenica izvesno predstoji;

3) "domaća proizvodnja" je zajednička proizvodnja svih domaćih proizvođača iste, slične ili neposredno konkurentske robe, odnosno domaćih proizvođača čija zajednička proizvodnja takve robe predstavlja više od 50% ukupne domaće proizvodnje te robe.

Postupak ispitivanja

Član 57

(1) Ministarstvo, ako smatra da postoje okolnosti iz člana 56. ovog zakona, po službenoj dužnosti pokreće postupak ispitivanja radi utvrđivanja tih okolnosti.

(2) Ministarstvo obaveštava Vladu o pokretanju postupka ispitivanja.

(3) Vlada, u skladu sa članom 12. Sporazuma Svetske trgovinske organizacije o merama zaštite od prekomernog uvoza (*Safeguard Agreement*), obaveštava nadležne organe Svetske trgovinske organizacije o pokrenutom postupku ispitivanja i obavlja konsultacije.

(4) Ministarstvo, ako je potrebno, u postupku ispitivanja pribavlja mišljenja drugih organa, organizacija, ustanova i udruženja.

Član 58

(1) Ministarstvo, po okončanom postupku ispitivanja, obaveštava Vladu o rezultatima tog ispitivanja.

(2) Vlada odlučuje o vrsti i trajanju mera zaštite od prekomernog uvoza.

Privremene mere

Član 59

(1) Vlada, na predlog Ministarstva, u hitnim slučajevima može da uvede privremenu meru uvođenja dodatne uvozne dažbine, u trajanju od najduže 200 dana, ako je u postupku ispitivanja utvrđeno:

1) da je povećani uvoz prouzrokovao ili pretili da prouzrokuje ozbiljnu štetu, i

2) ako bi odlaganje prouzrokovalo nastupanje teško otklonjivih štetnih posledica.

(2) Privremena mera iz stava 1. ovog člana stupa na snagu najranije osam dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

(3) Ako se u postupku ispitivanja utvrdi da povećani uvoz nije izazvao niti pretili da izazove ozbiljnu štetu domaćim proizvođačima, iznos naplaćen na osnovu stava 1. ovog člana vraća se bez odlaganja.

Količinsko ograničenje

Član 60

(1) Ako se kao zaštitna mera uvede količinsko ograničenje, uvoz ne može da se ograniči na količinu manju od prosečne količine uvoza u trogodišnjem periodu koji prethodi periodu prekomernog uvoza na koji se odnosi postupak ispitivanja ili perioda za koji postoje statistički podaci, osim ako je nesumnjivo utvrđeno da je za sprečavanje ili otklanjanje posledica ozbiljne štete neophodan viši nivo zaštite.

(2) Vlada, ako u skladu sa odredbama čl. 56. do 58. ovog zakona utvrdi da kao zaštitna mera treba da se uvede količinsko ograničenje koje se raspoređuje kvotama po državama a ne po licima koja izvoze robu, o tome obaveštava državu, odnosno države koje imaju poseban interes za izvoz te robe u Republiku, radi postizanja sporazuma o raspodeli kvota.

(3) Vlada, na predlog Ministarstva, državama, odnosno državi sa kojom sporazum iz stava 2. ovog člana nije postignut u roku od 30 dana od dana dostavljanja obaveštenja, dodeljuje kvotu srazmernu učešću te države, odnosno tih država, u količini ili vrednosti predmetne robe u periodu koji prethodi povećanom uvozu u Republiku.

(4) Odluka iz stava 3. ovog člana donosi se najkasnije u roku od 15 dana od dana isteka roka od 30 dana od dana dostavljanja obaveštenja.

(5) Odredbe st. 2, 3. i 4. ovog člana ne primenjuju se ako:

1) je uvoz iz pojedinih država neproporcionalno povećan u odnosu na ukupno povećanje uvoza predmetne robe,

2) su razlozi za neprimenjivanje opravdani, ili

3) su uslovi za dodelu kvota ravnopravni za sva lica koja u Republiku uvoze ili izvoze predmetnu robu.

Primena mera zaštite

Član 61

(1) Mera zaštite primenjuje se na uvoz sve robe iz člana 56. stav 1. ovog zakona, nezavisno od države porekla.

(2) Mera zaštite primenjuje se samo u meri koja je potrebna da se spreči ili otkloni ozbiljna šteta ili da se omogući prilagođavanje domaće proizvodnje tržišnim uslovima.

Član 62

(1) Mera zaštite ostaje na snazi koliko je potrebno da se otkloni šteta, a najduže četiri godine od njenog uvođenja, uključujući i period primene privremene mere zaštite.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana Vlada, na predlog Ministarstva, može da produži period primene mere zaštite ako utvrdi da:

1) je primena mere zaštite i dalje neophodna za sprečavanje ili otklanjanje posledica ozbiljne štete, i

2) postoje dokazi da se domaća proizvodnja prilagođava tržišnim uslovima.

(3) Ukupan rok primene mere zaštite ne može da bude duži od osam godina od dana njenog uvođenja, uključujući i period primene privremene mere zaštite.

(4) Merom zaštite čija je primena produžena u skladu sa st. 2. i 3. ovog člana ne može da se uvede viši stepen zaštite od stepena pre produženja.

Član 63

(1) Vlada, u redovnim vremenskim periodima, postepeno smanjuje stepen mere zaštite koja se primenjuje duže od jedne godine.

(2) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, ispituje potrebu za primenom mere zaštite koja se primenjuje duže od tri godine, najkasnije pre isteka polovine perioda za koji je ta mera uvedena.

(3) Vlada može da meru zaštite stavi van snage ili da ubrza smanjivanje stepena zaštite.

Član 64

(1) Mera zaštite ne može da se uvede za uvoz robe koji je prethodno bio predmet takve mere pre isteka roka jednakog periodu primene takve mere.

(2) Rok iz stava 1. ovog člana ne može da bude kraći od dve godine.

(3) Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, ako predmetna roba nije bila predmet mere zaštite više od dva puta u periodu od pet godina pre uvođenja mere zaštite, mera zaštite u trajanju od najduže 180 dana može da se uvede po isteku roka od godinu dana.

3. MERE ZAŠTITE RAVNOTEŽE PLATNOG BILANSA

Uslovi i postupak

Član 65

(1) Vlada, na predlog Ministarstva, radi zaštite ravnoteže platnog bilansa, može da uvede količinsko ograničenje uvoza ako je to neophodno za:

1) zaustavljanje znatnog opadanja deviznih rezervi, odnosno sprečavanje neposredne opasnosti od znatnijeg opadanja deviznih rezervi, ili

2) uvećanje veoma niskih deviznih rezervi.

(2) Ministarstvo utvrđuje činjenice iz stava 1. ovog člana na osnovu mišljenja Narodne banke Srbije.

(3) Mere zaštite ravnoteže platnog bilansa ne mogu da se uvedu ni da se primene radi zaštite domaćih proizvođača.

Primena

Član 66

(1) Mere zaštite ravnoteže platnog bilansa primenjuju se dok je to potrebno, a stepen zaštite postepeno se ublažava sa poboljšavanjem platnog bilansa.

(2) Mere zaštite ravnoteže platnog bilansa ne primenjuju se na uvoz robe koja se uvozi radi zaštite prava intelektualne svojine.

(3) Vlada može da propiše bliže uslove za primenu mera zaštite ravnoteže platnog bilansa.

Deo četvrti

PRIVREMENI REŽIMI I MERE

Član 67

Privremeni režimi i mere primenjuju se, ako je potrebno, radi primene odredaba drugih propisa, koje utiču na spoljnotrgovinsko poslovanje, a najduže do dana pristupanja Republike Svetskoj trgovinskoj organizaciji.

Član 68

(1) Ministarstvo može da odobri da domaće lice robu koju uvozi, odnosno izvozi, kao i usluge u spoljnoj trgovini plati, odnosno naplati u robi ili uslugama, a naročito:

1) opremu, repromaterijal i sirovine namenjene proizvodnji robe i pružanju usluga za izvoz;

2) robu koja se u Republici ne proizvodi ili se ne proizvodi u količinama dovoljnim za snabdevanje domaćeg tržišta;

3) robu koja se proizvodi u postupku aktivnog ili pasivnog oplemenjivanja, u skladu sa carinskim propisima, ako se naplata vrši u robu koja je predmet oplemenjivanja, odnosno u oplemenjenoj robu, i

4) robu, odnosno usluge koje se na drugi način ne mogu platiti, odnosno naplatiti.

(2) Vlada može da propiše bliže uslove za plaćanje i naplatu u robu, odnosno uslugama.

Član 69

Roba koja se nalazi u Republici i koja je prodana stranom licu a isporučena na teritoriji Republike, može da se naplati u skladu sa propisima koji uređuju devizno poslovanje.

Član 70

(1) Izvoz, odnosno uvoz robe i usluga može da se vrši bez plaćanja, odnosno naplate:

1) radi reklamiranja;

2) ako se radi o uzorcima, projektu i drugoj tehničkoj dokumentaciji koji prate izvezenu, odnosno uvezenu robu;

3) ako se radi o uzorcima, projektu i drugoj tehničkoj dokumentaciji koji služe za učešće na međunarodnim javnim nadmetanjima;

4) ako se opremaju predstavništva, odnosno ogranci ili vrši ulaganje;

5) ako se roba šalje ili prima u humanitarne, naučno-prosvetne, kulturne, zdravstvene, ekološke, socijalne, sportske, verske i druge nekomercijalne svrhe;

6) ako se roba šalje ili prima kao pomoć radi otklanjanja posledica elementarnih nepogoda, ekološkog udesa i drugih oblika više sile;

7) radi ispunjenja obaveza iz ugovora.

(2) Vlada može da propiše bliže uslove za izvoz i uvoz bez plaćanja, odnosno naplate.

Član 71

Domaće lice plaćenu robu ne mora da uveze ako se:

1) roba koja se nalazi u inostranstvu i isporučuje u inostranstvu na osnovu ugovora (prodaja, zakup, lizing i dr.);

2) roba unosi u zemlju u drugom postupku, u skladu sa carinskim propisima (aktivno i pasivno oplemenjivanje, carinsko skladištenje i dr.).

Član 72

(1) Vlada, u cilju unapređivanja spoljnotrgovinskog poslovanja i efikasnije primene ovog zakona i drugih propisa koji utiču na spoljnotrgovinsko poslovanje, može da propiše obavezu evidencije ili izveštavanja o pojedinim spoljnotrgovinskim poslovima i sadržaj tih evidencija i izveštaja.

(2) Primena odredbe stava 1. ovog člana ne može da ima za cilj ili za posledicu dodatno ograničenje slobode spoljne trgovine.

Član 73

(1) Domaće lice, u roku od 30 dana od dana direktnog ulaganja u inostranstvu, radi evidentiranja, Ministarstvu dostavlja izvod iz registra u kome je upisano takvo preduzeće, ogranak ili predstavništvo, sa overenim prevodom, kao i izveštaj, koji sadrži naročito:

- 1) ime, odnosno poslovno ime domaćeg lica i prebivalište odnosno sedište domaćeg lica;
- 2) poslovno ime i sedište stranog preduzeća, odnosno ogranka ili predstavništva;
- 3) visinu uloga, i
- 4) lične podatke o licu odgovornom za poslovanje stranog preduzeća, ogranka, odnosno predstavništva.

(2) Domaće lice, u roku od 30 dana od dana statusnih promena koje utiču na ulog iz stava 1. ovog člana, odnosno od dana prestanka poslovanja preduzeća, ogranka ili predstavništva u inostranstvu, radi evidentiranja, Ministarstvu dostavlja izveštaj o promenama i izvod iz registra u kome je upisano takvo preduzeće, ogranak ili predstavništvo, sa overenim prevodom.

(3) Rok iz st. 1. i 2. ovog člana počinje da teče od dana kada je izvršeno plaćanje po osnovu neposrednog ulaganja u inostranstvu.

(4) Dobit ostvarenu ulaganjem u inostranstvu domaće lice unosi u Republiku u skladu sa zakonom koji uređuje devizno poslovanje, osim dobiti koju koristi za dalje ulaganje u inostranstvu.

Član 74

(1) Dan pružanja usluge u spoljnoj trgovini određuje se ugovorom.

(2) Ministarstvo propisuje dan pružanja usluge ukoliko taj dan nije određen ili odrediv na osnovu ugovora.

Deo peti

KAZNENE ODREDBE

Član 75

(1) Novčanom kaznom od 25.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje ne ispuni obavezu evidentiranja ili izveštavanja o pojedinom poslu spoljne trgovine propisanu u skladu sa članom 72. stav 1. ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 2.500 do 25.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Novčanom kaznom od 12.500 do 125.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik.

(4) Novčanom kaznom od 2.500 do 25.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana fizičko lice.

Član 76

(1) Novčanom kaznom od 25.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje Ministarstvu ne dostavi izveštaj, u skladu sa članom 73. st. 1. i 2. ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 2.500 do 25.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana fizičko odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Novčanom kaznom od 12.500 do 125.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik.

(4) Novčanom kaznom od 2.500 do 25.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana fizičko lice.

Deo šesti

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 77

(1) Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 46/92, 16/93, 29/97, 59/98, 44/99, 53/99, 73/00 i 23/01) i propisi doneti na osnovu tog zakona.

(2) Na upravne postupke u skladu sa Zakonom o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 46/92, 16/93, 29/97, 59/98, 44/99, 53/99, 73/00 i 23/01), u kojima nije doneta konačna odluka do dana početka primene ovog zakona, primenjuje se ovaj zakon.

(3) Prava iz pojedinačnih akata stečena na osnovu Zakona o spoljnotrgovinskom poslovanju koja nisu u celini iskorišćena do dana početka primene ovog zakona, mogu se iskoristiti u rokovima utvrđenim tim pojedinačnim aktima.

(4) Prekršajni postupci i postupci po privrednim prestupima koji su započeti pre dana početka primene ovog zakona biće okončani u skladu sa odredbama ovog zakona, ako je to povoljnije za učinioca.

(5) Prekršajni postupci i postupci po privrednim prestupima koji su započeti pre dana početka primene ovog zakona, na osnovu Zakona o spoljnotrgovinskom poslovanju, za dela koja nisu kao prekršaji, odnosno privredni prestupi, propisani ovim zakonom, obustavljaju se.

Član 78

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".